

Przepisy
w dobrej cenie

Kodeks cywilny

cena **8,80 zł**

Oficyna

a Wolters Kluwer business

Kodeks cywilny

Przepisy
w dobrej cenie

Kodeks cywilny

z hasłami i skorowidzem

Oficyna

a Wolters Kluwer business

Stan prawny na 1 lutego 2010 r.

Wydawca:

Anna Hara

Redaktor prowadzący:

Małgorzata Buczna

Opracowanie redakcyjne:

Roman Rudnik

Skład, łamanie:

Faktoria Wyrazu Sp. z o.o.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2010

ISBN 978-83-264-0278-4

21. wydanie

Wydane przez:

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Redakcja Książek

01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a

tel. (022) 535 80 00, (022) 535 82 00

31-156 Kraków, ul. Zacisze 7

tel. (012) 630 46 00

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

Księgarnia internetowa: www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Kodeks cywilny	11
KSIĘGA PIERWSZA — CZĘŚĆ OGÓLNA	13
Tytuł I. Przepisy wstępne.....	13
Tytuł II. Osoby	15
Dział I. Osoby fizyczne.....	15
Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych.....	15
Rozdział II. Miejsce zamieszkania.....	21
Rozdział III. Uznanie za zmarłego	22
Dział II. Osoby prawne.....	23
Dział III. Przedsiębiorcy i ich oznaczenia	27
Tytuł III. Mienie	31
Tytuł IV. Czynności prawne.....	37
Dział I. Przepisy ogólne.....	37
Dział II. Zawarcie umowy.....	41
Dział III. Forma czynności prawnych	50
Dział IV. Wady oświadczenia woli.....	55
Dział V. Warunek	58
Dział VI. Przedstawicielstwo	60

Rozdział I. Przepisy ogólne	60
Rozdział II. Pełnomocnictwo.....	61
Rozdział III. Prokura.....	64
Tytuł V. Termin.....	67
Tytuł VI. Przedawnienie roszczeń.....	69
KSIĘGA DRUGA — WŁASNOŚĆ I INNE PRAWA	
RZECZOWE.....	73
Tytuł I. Własność	73
Dział I. Przepisy ogólne.....	73
Dział II. Treść i wykonywanie własności	74
Dział III. Nabycie i utrata własności.....	79
Rozdział I. Przeniesienie własności.....	79
Rozdział II. Zasiedzenie.....	83
Rozdział III. Inne wypadki nabycia i utraty własności.....	85
Dział IV. Współwłasność.....	90
Dział V. Ochrona własności	98
Tytuł II. Użytkowanie wieczyste	103
Tytuł III. Prawa rzeczowe ograniczone	109
Dział I. Przepisy ogólne.....	109
Dział II. Użytkowanie	112
Rozdział I. Przepisy ogólne	112
Rozdział II. Użytkowanie przez osoby fizyczne	116
Rozdział III. Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne.....	118
Rozdział IV. Inne wypadki użytkowania	121
Dział III. Służebności.....	122
Rozdział I. Służebności gruntowe	122
Rozdział II. Służebności osobiste.....	126

Rozdział III. Służebność przesyłu.....	128
Dział IV. Zastaw	130
Rozdział I. Zastaw na rzeczach ruchomych	130
Rozdział II. Zastaw na prawach	136
Tytuł IV. Posiadanie	139
KSIĘGA TRZECIA — ZOBOWIĄZANIA.....	143
Tytuł I. Przepisy ogólne.....	143
Tytuł II. Wielość dłużników albo wierzycieli	151
Dział I. Zobowiązania solidarne	151
Dział II. Zobowiązania podzielne i niepodzielne	155
Tytuł III. Ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych.....	157
Tytuł IV. (<i>skreślony</i>)	168
Tytuł V. Bezpodstawne wzbogacenie.....	169
Tytuł VI. Czyny niedozwolone	172
Tytuł VI ¹ . Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.....	187
Tytuł VII. Wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania	192
Dział I. Wykonanie zobowiązań.....	192
Dział II. Skutki niewykonania zobowiązań.....	199
Dział III. Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych.....	205
Tytuł VIII. Potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu	210
Tytuł IX. Zmiana wierzyciela lub dłużnika	213
Dział I. Zmiana wierzyciela	213
Dział II. Zmiana dłużnika	217
Tytuł X. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika	219

Tytuł XI. Sprzedaż.....	222
Dział I. Przepisy ogólne.....	222
Dział II. Rękojmia za wady	230
Dział III. Gwarancja jakości	241
Dział IV. Szczególne rodzaje sprzedaży.....	244
Rozdział I. Sprzedaż na raty.....	244
Rozdział II. Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej. Sprzedaż na próbę	247
Rozdział III. Prawo odkupu	248
Rozdział IV. Prawo pierwokupu.....	249
Tytuł XII. Zamiana	252
Tytuł XIII. Dostawa	253
Tytuł XIV. Kontraktacja.....	256
Tytuł XV. Umowa o dzieło	261
Tytuł XVI. Umowa o roboty budowlane	268
Tytuł XVII. Najem i dzierżawa.....	273
Dział I. Najem	273
Rozdział I. Przepisy ogólne	273
Rozdział II. Najem lokalu	281
Dział II. Dzierżawa	287
Tytuł XVII ¹ . Umowa leasingu.....	292
Tytuł XVIII. Użyczenie	299
Tytuł XIX. Pożyczka	301
Tytuł XX. Umowa rachunku bankowego.....	303
Tytuł XXI. Zlecenie.....	306
Tytuł XXII. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia	311
Tytuł XXIII. Umowa agencyjna.....	313
Tytuł XXIV. Umowa komisu	325

Tytuł XXV. Umowa przewozu.....	329
Dział I. Przepisy ogólne.....	329
Dział II. Przewóz osób	329
Dział III. Przewóz rzeczy.....	330
Tytuł XXVI. Umowa spedycji.....	335
Tytuł XXVII. Umowa ubezpieczenia.....	339
Dział I. Przepisy ogólne.....	339
Dział II. Ubezpieczenia majątkowe	350
Dział III. Ubezpieczenia osobowe.....	357
Tytuł XXVIII. Przechowanie	361
Tytuł XXIX. Odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i podobne zakłady.....	364
Tytuł XXX. Umowa składu	368
Tytuł XXXI. Spółka.....	373
Tytuł XXXII. Poręczenie.....	379
Tytuł XXXIII. Darowizna.....	382
Tytuł XXXIII ¹ . Przekazanie nieruchomości	387
Tytuł XXXIV. Renta i dożywocie	388
Dział I. Renta.....	388
Dział II. Dożywocie.....	389
Tytuł XXXV. Ugoda	392
Tytuł XXXVI. Przyrzeczenie publiczne.....	393
Tytuł XXXVII. Przekaz i papiery wartościowe	395
Dział I. Przekaz	395
Dział II. Papiery wartościowe.....	396
KSIĘGA CZWARTA — SPADKI	400
Tytuł I. Przepisy ogólne.....	400
Tytuł II. Dziedziczenie ustawowe	403

Tytuł III. Rozrządzenia na wypadek śmierci	409
Dział I. Testament	409
Rozdział I. Przepisy ogólne	409
Rozdział II. Forma testamentu.....	412
Oddział 1. Testamenty zwykłe	412
Oddział 2. Testamenty szczególne	413
Oddział 3. Przepisy wspólne dla testamentów zwykłych i szczególnych	415
Dział II. Powołanie spadkobiercy.....	416
Dział III. Zapis i polecenie.....	419
Dział IV. Wykonawca testamentu	424
Tytuł IV. Zachowek	425
Tytuł V. Przyjęcie i odrzucenie spadku	432
Tytuł VI. Stwierdzenie nabycia spadku, poświadczenie dziedziczenia i ochrona spadkobiercy	437
Tytuł VII. Odpowiedzialność za długi spadkowe.....	439
Tytuł VIII. Wspólność majątku spadkowego i dział spadku	441
Tytuł IX. Umowy dotyczące spadku	445
Tytuł X. Przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych	448
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. — Przepisy wprowadzające kodeks cywilny	457
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	459
Rozdział II. Zmiany w przepisach obowiązujących	467
Rozdział III. Przepisy przechodnie.....	469
Skorowidz	485

Ustawa

z dnia 23 kwietnia 1964 r.

Kodeks cywilny¹

(Dz. U. Nr 16, poz. 93; zm.: Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252; z 1976 r. Nr 19, poz. 122; z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147, Nr 30, poz. 210; z 1984 r. Nr 45, poz. 242; z 1985 r. Nr 22, poz. 99; z 1989 r. Nr 3, poz. 11, Nr 33, poz. 175; z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321, Nr 79, poz. 464; z 1991 r. Nr 107, poz. 464, Nr 115, poz. 496; z 1993 r. Nr 17, poz. 78; z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388, Nr 105,

¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji transpozycji dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz. Urz. WE L 178 z 17.07.2000, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 25, str. 399). Odnośnik nr 1 dodany przez art. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 2006 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 133, poz. 935) z dniem 5 sierpnia 2006 r.

poz. 509; z 1995 r. Nr 83, poz. 417, Nr 141, poz. 692; z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646, Nr 149, poz. 703; z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751; z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 758; z 1999 r. Nr 52, poz. 532; z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983, Nr 114, poz. 1191; z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450, Nr 145, poz. 1638; z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 141, poz. 1176; z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592, Nr 124, poz. 1151; z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 162, poz. 1692, Nr 172, poz. 1804, Nr 281, poz. 2783; z 2005 r. Nr 48, poz. 462, Nr 157, poz. 1316, Nr 172, poz. 1438; z 2006 r. Nr 133, poz. 935, Nr 164, poz. 1166; z 2007 r. Nr 80, poz. 538, Nr 82, poz. 557, Nr 181, poz. 1287; z 2008 r. Nr 116, poz. 731, Nr 163, poz. 1012, Nr 220, poz. 1425 i 1431, Nr 228, poz. 1506; z 2009 r. Nr 42, poz. 341, Nr 79, poz. 662, Nr 131, poz. 1075)

KSIĘGA PIERWSZA CZĘŚĆ OGÓLNA

Tytuł I. Przepisy wstępne

Zakres zastosowania ustawy

Art. 1.² Kodeks niniejszy reguluje stosunki cywilnoprawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi.

Art. 2.³ (*skreślony*)

Zasada nieretroakcji

Art. 3. Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu.

² Art. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 1990 r.

³ Art. 2 skreślony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 1990 r.

Art. 4.⁴ (skreślony)**Nadużycie prawa podmiotowego**

Art. 5.⁵ Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno–gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Ciężar dowodu

Art. 6. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Domniemanie dobrej wiary

Art. 7. Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

⁴ Art. 4 skreślony przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 1990 r.

⁵ Art. 5 zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 1990 r.

Tytuł II. Osoby

Dział I. Osoby fizyczne

Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

Zdolność prawna

Art. 8. § 1.⁶ Każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną.

§ 2.⁷ *(skreślony)*

Domniemanie żywego urodzenia

Art. 9. W razie urodzenia się dziecka domniemywa się, że przyszło ono na świat żywe.

Pełnoletność. Wyjątek — małżeństwo

Art. 10. § 1. Pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście.

§ 2. Przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność. Nie traci jej w razie unieważnienia małżeństwa.

⁶ Art. 8 § 1 według numeracji ustalonej przez art. 6 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78) z dniem 16 marca 1993 r.

⁷ Art. 8 § 2 skreślony przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o zmianie ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 139, poz. 646) z dniem 4 stycznia 1997 r.

Pełna zdolność do czynności prawnych

Art. 11. Pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności.

Brak zdolności do czynności prawnych

Art. 12. Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu, oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie.

Ubezwłasnowolnienie całkowite. Ustanowienie opiekuna

Art. 13. § 1. Osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem.

§ 2. Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską.

Nieważność bezwzględna czynności prawnej.**Umowy w drobnych bieżących sprawach życia codziennego**

Art. 14. § 1. Czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna.

§ 2. Jednakże gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należącą do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, umowa taka staje się ważna z chwilą jej wykonania, chyba

że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby niezdolnej do czynności prawnych.

Ograniczona zdolność do czynności prawnych

Art. 15. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście, oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo.

Częściowe ubezwłasnowolnienie. Ustanowienie kuratora

Art. 16. § 1. Osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw.

§ 2. Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę.

Zgoda przedstawiciela ustawowego

Art. 17. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego.

Umowa — skuteczność względna — tzw. czynność prawna kulejąca (*negotium claudicans*).

Potwierdzenie

Art. 18. § 1. Ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela.

§ 2. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może sama potwierdzić umowę po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych.

§ 3. Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

Jednostronna czynność prawna

— nieważność bezwzględna

Art. 19. Jeżeli osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych dokonała sama jednostronnej czynności prawnej, do której ustawa wymaga zgody przedstawiciela ustawowego, czynność jest nieważna.

Umowy w drobnych bieżących sprawach życia codziennego

Art. 20. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego.

Rozporządzanie zarobkiem

Art. 21. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że sąd opiekuńczy z ważnych powodów inaczej postanowi.

Rozporządzanie przedmiotami oddanymi do swobodnego użytku

Art. 22. Jeżeli przedstawiciel ustawowy osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych oddał jej określone przedmioty majątkowe do swobodnego użytku, osoba ta uzyskuje pełną zdolność w zakresie czynności prawnych, które tych przedmiotów dotyczą. Wyjątek stanowią czynności prawne, do których dokonania nie wystarcza według ustawy zgoda przedstawiciela ustawowego.

Konsument

Art. 22^{1,8} Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Dobra osobiste

Art. 23. Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wy-

⁸ Art. 22¹ dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. (Dz. U. Nr 49, poz. 408) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 września 2003 r.

nalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Cywilnoprawna ochrona dóbr osobistych

Art. 24. § 1.⁹ Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

§ 2. Jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

§ 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

⁹ Art. 24 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 1996 r. (Dz. U. Nr 114, poz. 542) zmieniającej nin. ustawę z dniem 28 grudnia 1996 r.

Rozdział II. Miejsce zamieszkania

Definicja pojęcia „miejsce zamieszkania”

Art. 25. Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Miejsce zamieszkania dziecka. Ustalanie miejsca zamieszkania

Art. 26. § 1. Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzony wykonywanie władzy rodzicielskiej.

§ 2. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy.

Miejsce zamieszkania podopiecznego

Art. 27. Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna.

Ograniczenie

Art. 28. Można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania.

Rozdział III. Uznanie za zmarłego

Uznanie za zmarłego — przesłanki, terminy

Art. 29. § 1. Zaginiony może być uznany za zmarłego, jeżeli upłynęło lat dziesięć od końca roku kalendarzowego, w którym według istniejących wiadomości jeszcze żył; jednakże gdyby w chwili uznania za zmarłego zaginiony ukończył lat siedemdziesiąt, wystarcza upływ lat pięciu.

§ 2. Uznanie za zmarłego nie może nastąpić przed końcem roku kalendarzowego, w którym zaginiony ukończyłby lat dwadzieścia trzy.

Zaginiecie w katastrofie statku lub okrętu. Bezpośrednie niebezpieczeństwo dla życia

Art. 30. § 1. Kto zginął w czasie podróży powietrznej lub morskiej w związku z katastrofą statku lub okrętu albo w związku z innym szczególnym zdarzeniem, ten może być uznany za zmarłego po upływie sześciu miesięcy od dnia, w którym nastąpiła katastrofa albo inne szczególne zdarzenie.

§ 2. Jeżeli nie można stwierdzić katastrofy statku lub okrętu, bieg terminu sześciomiesięcznego rozpoczyna się z upływem roku od dnia, w którym statek lub okręt miał przybyć do portu przeznaczenia, a jeżeli nie miał portu przeznaczenia — z upływem lat dwóch od dnia, w którym była ostatnia o nim wiadomość.

§ 3. Kto zginął w związku z bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia nie przewidzianym w paragrafach poprzedzających, ten może być uznany za zmarłego po upływie

roku od dnia, w którym niebezpieczeństwo ustało albo według okoliczności powinno być ustać.

Chwila domniemanej śmierci

Art. 31. § 1. Domniemywa się, że zaginiony zmarł w chwili oznaczonej w orzeczeniu o uznaniu za zmarłego.

§ 2. Jako chwilę domniemanej śmierci zaginionego oznacza się chwilę, która według okoliczności jest najbardziej prawdopodobna, a w braku wszelkich danych — pierwszy dzień terminu, z którego upływem uznanie za zmarłego stało się możliwe.

§ 3. Jeżeli w orzeczeniu o uznaniu za zmarłego czas śmierci został oznaczony tylko datą dnia, za chwilę domniemanej śmierci zaginionego uważa się koniec tego dnia.

Śmierć we wspólnym niebezpieczeństwie

Art. 32. Jeżeli kilka osób utraciło życie podczas grożącego im wspólnie niebezpieczeństwa, domniemywa się, że zmarły jednocześnie.

Dział II. Osoby prawne

Osoby prawne

Art. 33.¹⁰ Osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną.

¹⁰ Art. 33 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 1990 r.

Ułomne osoby prawne

Art. 33¹.¹¹ § 1. Do jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych.

§ 2. Jeżeli przepis odrębny nie stanowi inaczej, za zobowiązania jednostki, o której mowa w § 1, odpowiedzialność subsydiarną ponoszą jej członkowie; odpowiedzialność ta powstaje z chwilą, gdy jednostka organizacyjna stała się niewypłacalna.

Skarb Państwa

Art. 34.¹² Skarb Państwa jest w stosunkach cywilnoprawnych podmiotem praw i obowiązków, które dotyczą mienia państwowego nie należącego do innych państwowych osób prawnych.

Powstanie, ustrój, ustanie osób prawnych

Art. 35. Powstanie, ustrój i ustanie osób prawnych określają właściwe przepisy; w wypadkach i w zakresie w przepisach tych przewidzianych organizację i sposób działania osoby prawnej reguluje także jej statut.

¹¹ Art. 33¹ dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. (Dz. U. Nr 49, poz. 408) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 września 2003 r.

¹² Art. 34 zmieniony przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 1990 r.

Art. 36.¹³ (skreślony)**Uzyskanie osobowości prawnej
— wpis do rejestru**

Art. 37. § 1.¹⁴ Jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną z chwilą jej wpisu do właściwego rejestru, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

§ 2. Rodzaje rejestrów oraz ich organizację i sposób prowadzenia regulują odrębne przepisy.

Osoba prawna — organy

Art. 38. Osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie.

**Przekroczenie kompetencji.
Nieistniejąca osoba prawna**

Art. 39. § 1. Kto jako organ osoby prawnej zawarł umowę w jej imieniu nie będąc jej organem albo przekraczając zakres umocowania takiego organu, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania.

¹³ Art. 36 skreślony przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 1990 r.

¹⁴ Art. 37 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 1990 r.

§ 2. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy umowa została zawarta w imieniu osoby prawnej, która nie istnieje.

Odpowiedzialność za zobowiązania Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz podmiotów samorządowych

Art. 40.¹⁵ § 1.¹⁶ Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania państwowych osób prawnych, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej. Państwowe osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania Skarbu Państwa.

§ 2. W razie nieodpłatnego przejęcia, na podstawie obowiązujących ustaw, określonego składnika mienia od państwowej osoby prawnej na rzecz Skarbu Państwa, ten ostatni odpowiada solidarnie z osobą prawną za zobowiązania powstałe w okresie, gdy składnik stanowił własność danej osoby prawnej, do wysokości wartości tego składnika ustalonej według stanu z chwili przejęcia, a według cen z chwili zapłaty.

§ 3.¹⁷ Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do odpowiedzialności jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych.

¹⁵ Art. 40 zmieniony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 1990 r.

¹⁶ Art. 40 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 3 lit. a) ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. (Dz. U. Nr 49, poz. 408) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 września 2003 r.

¹⁷ Art. 40 § 3 dodany przez art. 1 pkt 3 lit. b) ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. (Dz. U. Nr 49, poz. 408) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 września 2003 r.

Siedziba osoby prawnej

Art. 41. Jeżeli ustawa lub oparty na niej statut nie stanowi inaczej, siedzibą osoby prawnej jest miejscowość, w której ma siedzibę jej organ zarządzający.

Kurator dla osoby prawnej. Obowiązki kuratora

Art. 42. § 1.¹⁸ Jeżeli osoba prawna nie może prowadzić swoich spraw z braku powołanych do tego organów, sąd ustanawia dla niej kuratora.

§ 2. Kurator powinien postarać się niezwłocznie o powołanie organów osoby prawnej, a w razie potrzeby o jej likwidację.

Ochrona dóbr osobistych osoby prawnej

Art. 43. Przepisy o ochronie dóbr osobistych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

Dział III.¹⁹ **Przedsiębiorcy i ich oznaczenia****Przedsiębiorca**

Art. 43¹. Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1,

¹⁸ Art. 42 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 1990 r.

¹⁹ Dział III dodany przez art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 lutego 2003 r. (Dz. U. Nr 49, poz. 408) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 września 2003 r.

prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

Firma

Art. 43². § 1. Przedsiębiorca działa pod firmą.

§ 2. Firmę ujawnia się we właściwym rejestrze, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Firma — wymogi

Art. 43³. § 1. Firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku.

§ 2. Firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia.

Firma osoby fizycznej

Art. 43⁴. Firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko. Nie wyklucza to włączenia do firmy pseudonimu lub określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy, miejsce jej prowadzenia oraz innych określeń dowolnie obranych.

Firma osoby prawnej

Art. 43⁵. § 1. Firmą osoby prawnej jest jej nazwa.

§ 2. Firma zawiera określenie formy prawnej osoby prawnej, które może być podane w skrócie, a ponadto może wskazywać na przedmiot działalności, siedzibę tej osoby oraz inne określenia dowolnie obrane.

§ 3. Firma osoby prawnej może zawierać nazwisko lub pseudonim osoby fizycznej, jeżeli służy to ukazaniu związków tej osoby z powstaniem lub działalnością przedsiębiorcy. Umieszczenie w firmie nazwiska albo pseudonimu osoby fizycznej wymaga pisemnej zgody tej osoby, a w razie jej śmierci — zgody jej małżonka i dzieci.

§ 4. Przedsiębiorca może posługiwać się skrótem firmy. Przepis art. 43² § 2 stosuje się odpowiednio.

Firma oddziału osoby prawnej

Art. 43⁶. Firma oddziału osoby prawnej zawiera pełną nazwę tej osoby oraz określenie „oddział” ze wskazaniem miejscowości, w której oddział ma siedzibę.

Zmiana firmy

Art. 43⁷. Zmiana firmy wymaga ujawnienia w rejestrze. W razie przekształcenia osoby prawnej można zachować jej dotychczasową firmę z wyjątkiem określenia wskazującego formę prawną osoby prawnej, jeżeli uległa ona zmianie. To samo dotyczy przekształcenia spółki osobowej.

Firma w wypadku zmian osobowych

Art. 43⁸. § 1. W przypadku utraty członkostwa przez wspólnika, którego nazwisko było umieszczone w firmie, spółka może zachować w swej firmie nazwisko byłego wspólnika tylko za wyrażoną na piśmie jego zgodą, a w razie jego śmierci — za zgodą jego małżonka i dzieci.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w wypadku kontynuowania działalności gospodarczej osoby fizycznej przez inną osobę fizyczną będącą jej następcą prawnym.

§ 3. Kto nabywa przedsiębiorstwo, może je nadal prowadzić pod dotychczasową nazwą. Powinien jednak umieścić dodatek wskazujący firmę lub nazwisko nabywcy, chyba że strony postanowiły inaczej.

Niezbywalność firmy

Art. 43⁹. § 1. Firma nie może być zbyta.

§ 2. Przedsiębiorca może upoważnić innego przedsiębiorcę do korzystania ze swej firmy, jeżeli nie wprowadza to w błąd.

Ochrona firmy

Art. 43¹⁰. Przedsiębiorca, którego prawo do firmy zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać usunięcia jego skutków, złożenia oświadczenia lub oświadczeń w odpowiedniej treści i formie, naprawienia na zasadach ogólnych szkody majątkowej lub wydania korzyści uzyskanej przez osobę, która dopuściła się naruszenia.

Dobra strona studiów prawniczych

LEX

a Wolters Kluwer business

infolinia 0 801 802 888

www.student.LEX.pl

Koniec luzu? A gdzie tam!

Ten rok akademicki przyniesie zupełnie nowe możliwości dostępu do informacji. Wejdź po 1 października '09 na www.student.LEX.pl i bez wysiłku:

- zamów bezpłatny dostęp do programu LEX dla Studenta,
- korzystaj z aktualizowanej bazy aktów prawnych przez swoją komórkę,
- znajdź materiały, z których będziesz korzystać na swoim roku studiów.

www.student.LEX.pl

ISBN 978-83-264-0278-4

9 788326 402784

Zamówienia: tel. 022 535 81 22, fax 022 535 81 39
zamowienia.kiadzki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
Księgarnia internetowa www.profinfo.pl